

LEO MELLERIN TEOLOGIAA I

Väinö Hotti

(nettikuva)

LEO MELLER

(ref. ja teh.VHn)

Kuka Leo Meller on?

Nyt näen!

Leo Mellerin kirjallinen toiminta

Suomessa vuosina 1971-1979

Matti Ylinen

**Suomen historian pro gradu-
tutkielma**

Kevät 2016

Historian ja etnologian laitos

Jyväskylän yliopisto

NETTI

Leo Meller, kirjailija, evankelista ja eläkkeellä oleva toiminnanjohtaja oli ja on suomalaisessa hengellisessä kentässä eli niin sanotussa ”Suomen Siionissa” tunnettu hahmo. Meller edusti konservatiivista kristillisyyttä, johon sekoittui reformoitu uskonnäkemyks, helluntailainen opetus Pyhästä Hengestä sekä amerikkalainen eskatologia eli lopunajallisuus. Meller kutsui itseään ”profeetalliseksi evankeliseksi fundamentalikristityksi”. Mellerin kristillisessä julistuksessa painottuivat ennen kaikkea lopunajalliset tapahtumat ja maailmanlopun ennustukset. Leo Mellerillä oli tapana tulkita ”ajan merkkejä” eli sen hetkisiä maailmanpoliittisia tilanteita oman hengellisen näkemyksensä läpi. Usein varsin yksinkertaisilta näyttävät asiat saivat Mellerin tulkinnoissa monivivahteisen ja eskatologisen sävyn. Esimerkiksi Israelin kansan historiassa tapahtuneet selkkaukset muuttuivat Mellerin julistuksessa selviksi Jumalan osoittamiksi merkeiksi, jotka enteilivät maailmanlopun alkua. Mellerillä oli jopa tapana ennakoida tarkkoja päivämääriä

maailmanlopusta. Kun ennustukset sitten menivät pieleen, keksi hän selityksen, mikseivät ne pitäneetkään paikkaansa.

Leo Mellerin opetuksessa painottuivat ennen kaikkea seuraavat **kolme asiaa**: oppi siitä, että kerran uskoon tullut ihminen ei voi menettää pelastustaan (amerikkalainen, fundamentalis-babtistinen niin sanottu ”kerran pelastettu on aina pelastettu”-oppi), oppi kymmenyksistä (ihmisen täytyy maksaa 10 prosenttia kaikista kuukausittaisista bruttotuloistaan hengelliseen työhön) sekä oppi lopunajoista.

Juha Ahvio kirjoittaa kirjassaan ”Heidelbergin katekismus” samansuuntaisia näkemyksiä kuin Meller, jonka juuret ovat nimenomaan reformoidussa teologiassa. Meller painotti reformoitua oppia, kuitenkin niin, että ”tiettyjen raamatullisten lopunajallisten tapahtumien on ensin käytävä toteen”

*1 Meller 1971, 44, 46; 1980c, 3; Rikkinen 2010. Meller väitti kirjassaan Huomispäivän maailma Ilmestyskirjan valossa, että kolmas maailmansota on jo alkanut. Samoin hän kirjoitti, että vuonna 1975 alkaa suuri nälänhätä ympäri maailmaa. **Kumpikaan näistä ennustuksista ei toteutunut.***

ennen kuin Kristus voi tulla takaisin maan päälle. Näitä ”lopunajallisia” tapahtumia Meller tutki kirjoissaan ja esitti niitä suurelle yleisölle.

Vuonna 1981 Meller ennusti, että Suomeen tulee valtava nälänhätä syksyllä 1982. **Tämäkään ennustus ei toteutunut.** Näitä ”lopunajallisia” tapahtumia Meller tutki kirjoissaan ja esitti niitä suurelle yleisölle.

Ensimmäisen kirjansa Meller kirjoitti vuonna 1962. Tästä eteenpäin hän on julkaissut monia lopunajoja käsitteleviä kirjoja. Kirjojen kirjoittamisen ohella Meller on ehtinyt tuottaa radio-ohjelmia, käydä ulkomailla puhumassa ja kirjoittaa artikkeleita Kipinä-lehteen. Lisäksi hän on pitänyt säännöllistä kokoustoimintaa Kristillinen Keskus–nimisessä monitoimipisteessä Helsingissä. Leo Meller nukkuu omien sanojensa mukaan vain neljä tuntia yössä ja muun ajan työskentelee. Omien sanojensa mukaan Meller lukee päivittäin vähintään kolme

englanninkielistä kirjaa. Apunaan työssään Mellerillä on yli 20 000 uskonnollista teosta käsittävä kirjasto. **Meller itse toteaa olevansa ”Jumalan valittu”** ja kokee tulleensa siunatuksi suurilla voimavaroilla, jotta kykenisi tekemään tämänkaltaista työtä. Meller myös jatkuvasti ”neuvottelee Pyhän Hengen kanssa siitä, saako hän aikanaan ottaa kirjastonsa mukaan taivaaseen”.

Sekä Neuvostoliittoon että Kommunismiin Meller suhtautui erittäin kielteisesti. Mellerin mukaan Kommunistinen maailma oli ”surkuteltava paikka, paratiisi jonka portteja kiväärein vartioidaan jotta sieltä ei päästäisi pakenemaan”. Neuvostoliiton invaasiota Afganistaniin jouluna 1979 Meller piti ”Neuvostoliiton imperialististen työntymisenä Afganistaniin” jonka seurauksena ”maailmanhistoria kulkeutui kokonaan uuteen aikajaksoon”. Meller ei unohtanut kritisoida tilannetta myöskään Suomessa, vaan kertoi, että alkoholin kulutus räjähtää käsistä ja vie kansan syvään turmelukseen. Mellerin kirjoissa siis näyttelivät osaa hyvin paljon teemat: ”alkoholi – turmelus – sodat – lopunaikaisuus”. Myös Kustaa H. J. Vilkuna on tutkinut näitä asioita kirjassaan ”Juomareiden valtakunta – suomalaisten känni ja kulttuuri 1500-1850.” Vilkuna kirjoittaa: ”Juoppous kasvoi kasvamistaan niin, että se oli mittava ongelma keskiajalla. Alati pahempi ongelma se oli 1500-luvulla, 1600-luvulla, 1700-luvulla ja 1800-luvulla.” Tästä voi päätellä sen, että **Mellerin esittämä väite**

Ahvio 2006, s. 122, 2009 s. 88; Meller 1972, s.107: ”Uuden testamentin seurakunta- armotalouskaudessa ei Pyhää Henkeä oteta keneltäkään uudestisyntyneeltä uskovalta kristityltä pois”. Kymmenyksistä kts. Mal. 3:10: ”Tuokaa täydet kymmenykset varastuhuoneeseen...”; Lopunajoista kts. Ilm. 22:7: ”Ja katso, minä (Jeesus) tulen pian. Autuas se, joka ottaa tämän kirjan (Ilmestyskirja) ennustuksen sanoista vaarin!” 3 Leo Meller ”Taivaan ja maan väliltä”-radio-ohjelmassa keväällä 2001 ...

juoppouden huomattavasta lisääntymisestä Suomessa juuri 1960- ja 1970-luvuilla ei sellaisenaan pitänyt paikkaansa, vaan suomalaisella juoppoudella oli todellisuudessa pitkä, satoja vuosia kestänyt historia.

Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen rajaus

Vasta 1970-luvun alussa Mellerin tyyli vaihtui kantaaottavammaksi, jolloin hän myös aloitti maailmanpolitiikan tutkimisen ja sen tulkitsemisen Raamatun ennustusten valossa. Tämä tulee selkeästi esille hänen kirjoissaan. 1960-luvulla nuori Leo Meller (syntynyt vuonna 1942) ei juurikaan keskittynyt kirjalliseen tuotantoon, mikä ilmenee hänen vähäisestä kirjojensa määrästä (kolme kappaletta, joista yksi on toimitettu). Täytyy lisäksi muistaa, että Leo Meller opiskeli USA:ssa vuosina 1965-1967, minkä on täytynyt viedä hänen aikaansa huomattavasti. 1960-luvulla Meller on kypsytellyt ajatuksiaan, muokannut oppiaan ja hionut työskentelytapojaan. Täyteen hedelmään Mellerin kirjallinen tuotanto pääsi vasta 1970-luvun alussa. Tällöin alkoi myös hänen kirjallisen tuotantonsa nousukausi. Jatkan edelleen tästä ja tutkin Leo Mellerin kirjallista julistustoimintaa Suomessa vuosina 1971-1979.

Vuodesta 1975 alkoi niin sanottu liennytyksen aikakausi. Vielä 1970-luvun alussa oli ilmassa merkkejä ydinsodan uhasta, ja elettiin ”kauhun tasapainon” tilassa. Huomionarvoista on kuitenkin se, että kaikesta huolimatta liennytyksen kaudella ilmestyi neutronipommi. Huomionarvoista on myös se, että liennytyksen kaudella rauhanmarssit keräsivät runsaasti ihmisiä. Tämä tulee esiin myös Mellerin kirjallisessa tuotannossa, sillä hän varoittaa toistuvasti ydinsodasta ja ”Harmagedonin taistelusta”. 1970-luvun lopulla vauhtiin päässyt liennytyks, eli supervaltioiden Neuvostoliiton ja USA:n välinen rauhantahtoinen politiikka näyttää johtaneen siihen, että Mellerin on täytynyt etsiä aiheitaan muualta. Israel tarjosi Mellerille luonnollisen vaihtoehdon kirjallisen tuotannon saralle muun muassa siitä syystä, että Meller on toiminut alueen matkaoppaana 1960-luvulta lähtien ja tästä syystä tuntee alueen varsin hyvin. Lisäksi monet yhdysvaltalaiset eskatologiset eli lopunajalliset kirjailijat ovat käsitelleet Israelia 1970-luvulla, joten Meller on voinut hyödyntää heidän julkaisujaan

Eräs syy, miksi olen rajannut vuosiluvuiksi 1971-1979, johtuu materiaalin runsaudesta. Meller on julkaissut tällä aikavälillä 19 kirjaa joten saan niistä paljon hyvää aineistoa tutkimukselleni.

Maaperä oli Mellerille ja hänen esittämilleen ajatuksille Suomessa 1960-luvulta lähtien suotuisa. Apokalyptistä eli lopunajallista kirjallisuutta oli ilmestynyt Suomessa toisen maailmansodan jälkeen runsaasti, ja lisäksi helluntaiherätys, joka muodostaa Mellerin opillisen taustan, oli voimistanut kannatustaan. 1960-luku oli muutenkin murrosaikaa Suomen hengellisessä kentässä, mikä näkyi muun muassa uusien uskonyhteisöjen syntymisessä. **Heikki Hämäläinen**, joka on tutkinut apokalyptistä kirjallisuutta, toteaa että lopunajallisten odotus on ollut osa kristinuskoa koko sen historian ajan. Hämäläisen mukaan vahva lopunajan odotus on kuitenkin suuremmaksi osaksi ollut jaksottaista tai pienten ryhmien suosimaa. Tässä suhteessa Meller näyttää olevan poikkeus, sillä ennen 1970-lukua ei Suomessa ollut ketään henkilöä, joka olisi erikoistunut lopunajallisiin yhtä aktiivisesti kuin Meller. Leo Mellerin kirjallinen tuotanto onkin kauttaaltaan yhtä ”lopunajallisten paatosta”. Nuorisokulttuurin muuttuminen alkoi USA:sta, jossa Bill Haley esitti kappaleen ”Rock Around the Clock”. Erityisesti nuorison suosima rock-musiikki oli keino kapinoida konservatiivisia arvoja vastaan. Näitä konservatiivisia arvoja edustivat mm. eduskunta, hallitus ja puolustusvoimat. Meller ottaa kirjoissaan kielteisen kannan uuteen nuorisokulttuuriin.